

Badania pojazdów uprzywilejowanych

Niemal każdego dnia na drogach spotykamy pojazdy uprzywilejowane, które swoim głośnym sygnałem dźwiękowym oraz błyskającymi światłami zwracają naszą uwagę. Nieraz na pierwszy rzut oka widać, że nie spełniają niektórych warunków technicznych, znacząco różniąc się od pojazdów „cywilnych” i wtedy rodzi się pytanie: jak podejść do badania technicznego takiego pojazdu? Jakie dodatkowe warunki musi spełnić, żeby być pojazdem uprzywilejowanym?

Artur Granoszewski
specjalista ds. technicznych
PISKP

Przeprowadzając badanie techniczne pojazdu uprzywilejowanego należy pamiętać o zapisach rozporządzenia ministra infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (DzU z 2016 r., poz. 2022 z późn. zm.):

§ 1. 1. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) pojazdu specjalnego lub używanego do celów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem oznakowania określonego dla pojazdu uprzywilejowanego;
- 2) pojazdu specjalnego lub używanego do celów specjalnych Policji, Służby Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, kontroli skarbowej i Służby Celnej, Służby Więziennej i straży pożarnej, z wyjątkiem oznakowania określonego dla pojazdu uprzywilejowanego.

Jak widać, pojazdy ww. służb nie muszą spełniać warunków technicznych zawartych w tym rozporządzeniu za wyjątkiem oznakowania dla pojazdu uprzywilejowanego, które to będzie kluczowe podczas badania takiego pojazdu.

Warunki dodatkowe dla pojazdu samochodowego uprzywilejowanego określa rozdz. 8 powyższego rozporządzenia. Pojazd taki powinien być wyposażony w sygnały ostrzegawcze dźwiękowe oraz świetlne, a ponadto może być wyposażony w tzw. szperacz, czyli światło barwy białej lub żółtej selektywnej, umożliwiające zmianę kierunku strumienia świetlnego i włączany niezależnie od innych światła.

Urządzenie służące do wysyłania ostrzegawczych sygnałów dźwiękowych powinno:

- wysyłać sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie
  - wysyłać fale dźwiękowe co najmniej do przodu, a os ich rozchodzenia się powinna być równoległa do podłużnej osi symetrii pojazdu; dopuszcza się odchylenie od tego kierunku nie większe niż 15°
  - być tak sterowane, aby włączenie światła nie było możliwe bez równoczesnego włączenia sygnału świetlnego
- Sygnały świetlne błyskowe powinny zaś odpowiadać następującym warunkom:

- liczba światła: co najmniej jedno, nie więcej niż dziesięć
- rozmieszczenie światła: na dachu nadwozia (kabiny); dopuszcza się umieszczenie światła w innym miejscu, przy zapewnieniu wymaganej widoczności sygnału

- barwa światła: niebieska
- włączanie świateł błyskowych powinno być niezależne od położenia urządzenia umożliwiającego pracę silnika oraz od włączenia sygnałów dźwiękowych
- sygnał powinien być widoczny z każdej strony pojazdu z odległości co najmniej 150 m przy oświetleniu słonecznym i nie powinien oślepić innych uczestników ruchu

Dodatkowo pojazd uprzywilejowany może być wyposażony w sygnały świetlne barwy czerwonej, które muszą odpowiadać warunkom takim jak dla sygnałów barwy niebieskiej pod względem rozmieszczenia, liczby, możliwości włączenia i widoczności.

Oprócz wymaganych sygnałów świetlnych i dźwiękowych pojazdy uprzywilejowane muszą być odpowiednio oznakowane w zależności od rodzaju służb, które dany pojazd użytkują. Rozporządzenie dokładnie mówi o wymaganym oznakowaniu pojazdów straży pożarnej, karetki sanitarnej, górniczego pogotowia ratunkowego, jednostek ratownictwa chemicznego, Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, straży miejskiej, Sił Zbrojnych, Żandarmerii Wojskowej, Służby Więziennej.

Na przykład dla pojazdów, które najczęściej pojawiają się w SKP, oznakowanie wygląda następująco:

- pojazd samochodowy straży pożarnej – **pożarniczy** – powinien mieć barwę czerwieni sygnałowej, błotniki i zderzaki – barwę białą (fot. 1); dopuszcza się pojazd pożarniczy o barwie khaki, również w odniesieniu do błotników i zderzaków
- **samochód osobowy operacyjny** straży pożarnej z nadwoziem zamkniętym powinien być oznakowany pasem wyróżniającym barwy czerwieni sygnałowej; po obu stronach pojazdu powinny być umieszczone napisy STRAŻ barwy białej lub czerwonej, zaś na dachu pojazdu może być umieszczony świetlny napis STRAŻ barwy czerwonej na białym tle
- karetka sanitarna powinna mieć barwę białą, kremową lub żółtą samochodową z niebieskim pasem wyróżniającym (fot. 2); dla karetki reanimacyjnej dopuszcza się dodatkowo pasy wyróżniające barwy czerwonej, umieszczone wokół dachu oraz bezpośrednio pod pasem barwy niebieskiej
- pojazd straży gminnej (miejskiej), z wyjątkiem motocykla, powinien:

- 1) mieć srebrną barwę nadwozia;
- 2) być oznakowany:
  - a) pasem wyróżniającym odbłaskowym w postaci trójrzędnej szachownicy barwy żółto-granatowej,
  - b) pasem barwy granatowej umieszczonym poniżej pasa, o którym mowa w lit. a, o szerokości nie mniejszej niż 30 cm i nie większej niż do dolnej krawędzi drzwi,
  - c) odbłaskowym napisem STRAŻ GMINNA (STRAŻ MIEJSKA) barwy żółtej umieszczonym na pasie, o którym mowa w lit. b, po obu stronach pojazdu na drzwiach przednich oraz z tyłu pojazdu,
  - d) świetlnym napisem STRAŻ GMINNA (STRAŻ MIEJSKA) barwy granatowej lub czarnej na białym tle, umieszczonym na dachu pojazdu,
  - e) emblematem o wymiarach nie mniejszych niż 30 x 22 cm umieszczonym po obu stronach pojazdu na drzwiach tylnych, a w przypadku pojazdów posiadających inny układ drzwi – za drzwiami przednimi; emblemat powinien być tożsamy z emblematem gminy.

Pojazdy pozostałych służb wykonują badania techniczne przeważnie w tzw. „resortowych” SKP i raczej rzadko pojawiają się w „cywilnych” stacjach, dlatego też nie będę w tym artykule opisywał każdego pojazdu z osobna. Łączy je jedna wspólna cecha – pas wyróżniający o szerokości od 8 do 15 cm umieszczony poniżej linii okien z napisem informującym o przynależności do danej służby. Trzeba również pamiętać, że pojazdy uprzywilejowane to nie tylko pojazdy służb. Może to być również pojazd dowolnej jednostki, jeżeli jest używany w związku z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego i minister właściwy do spraw wewnętrznych wydał pozwolenie na użytkowanie go jako uprzywilejowany. Pojazd taki powinien być oznaczony pasem wyróżniającym koloru pomarańczowego. Przykładem takiego pojazdu może być pojazd pogotowia gazowego (fot. 3).

Zakres dodatkowego badania technicznego pojazdu uprzywilejowanego jest zawarty w rozporządzeniu ministra transportu, budownictwa i gospodarki morskiej z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach (DzU z 2015 r., poz. 776 z późn. zm.) i obejmuje identyfikację pojazdu zgodnie z punktem 0 działu I załącznika nr 1 do rozporządzenia oraz badanie zgodnie z pkt. 4 działu I załącznika nr 2 do rozporządzenia. Badanie wykonujemy na podstawie oględzin, a o jego negatywnym wyniku będą decydowały następujące przypadki:

- brak lub niedziałające dźwiękowe sygnały ostrzegawcze
- ostrzegawczy sygnał świetlny nie działa lub ma nieprawidłową barwę
- nieprawidłowa barwa lub napisy na pojeździe
- możliwość włączenia sygnałów dźwiękowych bez włączenia sygnałów świetlnych
- włączenie sygnałów zależy od położenia urządzenia umożliwiającego pracę silnika

Trzeba również pamiętać, że zgodnie z ustawą „Prawo o ruchu drogowym” okresowe badania techniczne pojazdów uprzywilejowanych przeprowadza się corocznie bez względu na datę ich pierwszej rejestracji. ■